

REGERINGSKANSLIET

Kommenterad dagordning

rådet

2014-02-24

Miljödepartementet

M2014/342/I

Internationella sekretariatet

EU-nämnden

Miljö- och jordbruksutskottet

Rådets möte (miljö) den 3 mars 2014

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsärenden

2. (ev. se även punkten 4 nedan) Godkännande av A-punkter

A-punktsslistan är ännu inte känd.

3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av direktiv 2001/18/EG om medlemsstaternas fria rätt att fatta beslut om odling av genetiskt modifierade grödor (första behandlingen)

– *Diskussion*

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska föra en diskussion för att se om det finns förutsättningar för att kunna fortsätta arbetet mot en politisk överenskommelse om förslaget.

Bakgrund

Den 27 juli 2010 presenterade kommissionen ett förslag till en EU-förordning som tillfogar en artikel 26b till direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer (GMO) i miljön. Artikel 26b ger medlemsstaterna möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av GMO inom sina territorier även om den aktuella grödan har fått ett EU-godkännande för odling. Utöver det föreslås inga

förändringar när det gäller själva hanteringen av ansökningar och godkännanden av GMO i EU.

Miljö- och hälsoskäl får inte åberopas som grund för ett förbud enligt den föreslagna artikel 26b eftersom dessa skäl redan har beaktats i den riskvärdering som föregår ett EU-godkännande. De skäl som anges för förbud enligt artikel 26b ska också vara i överensstämmelse med EU-fördragen och i enlighet med EU:s internationella förpliktelser, till exempel WTO-bestämmelserna.

Genom att gå vissa medlemsstater till mötes i frågan om att begränsa odling av GMO hoppas kommissionen att dessa medlemsstater i högre grad kan förmås att rösta för att godkänna GMO för odling när en riskvärdering visat att den är säker för människa, djur och miljö. Kommissionen anför att förslaget att låta medlemsstaterna under vissa förutsättningar själva bestämma över huruvida man vill tillåta odling av en GMO ligger i linje med subsidiaritetsprincipen.

Förslaget har behandlats vid miljøråden den 14 oktober och 20 december 2010, den 14 mars, 21 juni och 16 december 2011 samt den 9 mars 2012. Senast frågan var uppe vid miljørådet i mars 2012 kunde inte rådet enas kring en politisk överenskommelse eftersom en blockerande minoritet motsatte sig det kompromissförslag som ordförandeskapet lagt fram. Vid miljørådet i mars 2012 ställde sig Sverige positivt till det danska ordförandeskapets kompromissförslag. Det danska ordförandeskapets förslag innebär dels att en medlemsstat och en GMO producent ges möjlighet att ingå i en överenskommelse om att ansökan om godkännande av GMO:n ska undantas i hela eller delar av den medlemsstatens territorium. Denna överenskommelse tas sedan in i beslutet om EU-godkännandet av GMO:n. Det danska förslaget innebär också ett förtydligande av kommissionens ursprungliga förslag när det gäller möjligheten att nationellt besluta om en begränsning eller ett förbud.

Det grekiska ordförandeskapet har i februari 2014 tagit fram ett smärre reviderat kompromissförslag som utgår från den danska förslaget. Förslaget innebär ett förtydligande av tillvägagångssättet för medlemsstaterna att göra undantag från odling av en GMO samt övergångsregler för de redan godkända beslutade GMO:erna under direktiv 2001/18. Förslaget har kort diskuterats vid ett rådsarbetsgruppsmöte den 14 februari.

Det grekiska ordförandeskapet har inför miljørådet den 3 mars 2014 tagit fram två frågor som underlag för diskussionen:

1. Finns det en gemensam syn om att återuppta diskussionerna för denna lagstiftningsdossier?

2. Utgör ordförandeskapets kompromissförslag en god grund för fortsatt tekniskt arbete i syfte att nå en politisk överenskommelse?

Förslag till svensk ståndpunkt

Som svar på de två frågor som ligger till grund för diskussionen vid rådsmötet ställer sig regeringen positiv till att återuppta diskussionerna och anser att det grekiska ordförandeskapets reviderade förslag utgör en god grund för vidare diskussion med syftet att nå en politisk överenskommelse.

Svenska generella synpunkter som framförts under förhandlingarna

Regeringen har under förhandlingarna välkomnat kommissionens ansträngningar för att lösa problemen inom GMO-området, men har också sett svårigheter med det förslag som presenterats.

Generellt för regeringens position är att vi vill se lösningar som säkrar miljö och hälsa och som samtidigt är i överensstämmelse med regelverket för den inre marknaden och WTO.

Regeringen är mån om att kärnan i GMO-regelverket, nämligen en vetenskapligt grundad riskbedömning från fall till fall av GMO, även i fortsättningen ska vara grunden för godkännande av GMO inom EU.

För regeringen har det varit viktigt att kommissionens förslag utvecklas till att vara i överensstämmelse med EU-fördraget och WTO:s regelverk. Regeringen har därför tidigt framfört behov av klarlägganden gällande förslaget förenlighet med regelverket för EU:s inre marknad och WTO för att kunna göra en helhetsbedömning. Den svenska inställningen är vidare att medlemsstaterna nationellt inte ska kunna överpröva den hälso- eller miljöriskbedömning som redan gjorts på EU-nivå.

För ytterligare information, se bifogat rådsPM

Icke lagstiftande verksamhet

4. (ev.) Godkännande av A-punkter

Se punkt 2. A-punktlistan är ännu inte känd.

5. Miljöanpassning av den europeiska terminen

– Diskussion

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska diskutera hur den gröna dimensionen i processen kring EU:s strategi för tillväxt och jobb (EU 2020) kan stärkas.

Bakgrund

Den 13 november 2013 presenterade kommissionens sin årliga tillväxtrapport inför 2014. Den kommer att ligga till grund för en diskussion vid Europeiska rådet den 20-21 mars 2014 då stats- och regeringscheferna ska ge vägledning inför medlemsstaternas rapportering inom ramen för Europa 2020-strategin (nationella reformprogram) och stabilitets- och tillväxtpakten. Ordförandeskapet har presenterat ett antal frågeställningar för diskussion på miljørådet. Syftet är att stärka den gröna dimensionen i processen.

Frågeställningarna för diskussion är följande:

1. Vilka utmaningar finns för att nå mål för minskade växthusgasutsläpp och resurseffektivitet i ljuset av den årliga tillväxtrapporten 2014?
2. Vilka åtgärder på nationell nivå i fråga om resurseffektivitet och klimatåtgärder har bäst förutsättningar att bidra till hållbar tillväxt och jobb och bör därför inkluderas i det nationella reformprogrammet 2014?
3. Hur kan rollen för miljöministrar stärkas under de olika faserna i den europeiska terminen?

Förslag till svensk ståndpunkt

1. Vilka utmaningar finns för att nå mål för minskade växthusgasutsläpp och resurseffektivitet i ljuset av den årliga tillväxtrapporten 2014

I tillväxtrapporten konstaterar kommissionen att den ekonomiska krisen har nått sin vändpunkt och att det finns tecken på en långsam återhämtning i EU. Kommissionen lyfter fram att den största utmaningen inför 2014 blir att upprätthålla reformtaket för att förbättra konkurrenskraften och säkra en varaktig återhämtning. Regeringen är positiv till att tillväxtpotentialen i en grön resurseffektiv ekonomi lyfts fram. Regeringen välkomnar därför initiativet att stärka den gröna dimensionen inom ramen för den europeiska terminen.

Utöver detta anser regeringen att utfasning av miljöskadliga subventioner är en angelägen åtgärd, som bör ske inom ramen för de nationella reformprogrammen. Regeringen föreslår vidare att kommissionen följer upp om det finns miljöskadliga subventioner på

EU-nivå sektor för sektor. Regeringen vill också att kommissionen sammankallar Forum för marknadsbaserade instrument, där företrädare för miljö- och finanssektorn möts, till överläggningar i enlighet med miljørådets slutsatser i oktober 2009 om en eko-effektiv ekonomi inom ramen för Lissabonagendan efter 2010 och EU-strategin för hållbar utveckling.

2. Vilka åtgärder på nationell nivå i fråga om resurseffektivitet och klimatåtgärder har bäst förutsättningar att bidra till hållbar tillväxt och jobb och bör därför inkluderas i det nationella reformprogrammet 2014?

Vad gäller åtgärder på nationell nivå vill regeringen lyfta fram att innovationer, miljöteknik och forskning bidrar till att förutsättningar skapas för att utveckla resurseffektiva lösningar och nya gröna jobb. Det kan t.ex. gälla marknadsinstrument som driver på utvecklingen av varor med mindre miljö- och hälsofarliga ämnen. Samtidigt är det angeläget att utveckla resurseffektiva kretslopp genom att förebygga återcirkulation av farliga ämnen. Ökade krav på materialåtervinning borde vara en stark drivkraft för utfasning av farliga ämnen. Genom substitution av farliga ämnen till mer hållbara alternativ ökar också potentialen för innovativa lösningar.

3. Hur kan rollen för miljöministrar stärkas under de olika faserna i den europeiska terminen?

Regeringen anser att miljørådet bör följa upp hur målet nås om att 20 % av EU-budgeten ska gå till klimatåtgärder. Regeringen vill därför föreslå att kommissionen sammanställer och redovisar vartannat år hur målet nås. Denna information är av betydelse både för miljørådet och Europeiska rådet.

För ytterligare information se RådsPM.

6. Meddelande från kommissionen En klimat- och energipolitisk ram för perioden 2020–2030

– *Riktlinjedebatt*

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska föra en riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om ett ramverk för klimat- och energipolitiken för perioden 2020-2030

Bakgrund

Europeiska rådet beslutade i december 2008 om ett klimat- och energipolitiskt ramverk till år 2020, det s.k. klimat- och energipaketet. Europeiska rådet har beslutat om ett mål för EU att minska utsläppen av växthusgaser med 80-95 % till 2050 i samband med de enligt FN:s vetenskapliga klimatpanel (IPCC) nödvändiga utsläppsminskningar från de industrialiserade länderna som grupp, för att kunna hålla den globala temperaturökningen under två grader Celsius. Europeiska rådet har också konstaterat att en genomgripande förändring av energisystemen krävs för att målet ska kunna uppnås.

Den 27 mars 2013 presenterade kommissionen en grönbok om ett klimat- och energiramverk till 2030 med utgångspunkt i det gällande klimat- och energipaketet samt i beaktande av viktiga förändringar som inträffat sedan paketet beslutades, färdplanerna och det långsiktiga målet till 2050 (se 2012/13:FPM110).

I november 2012 presenterade EU-kommissionen en rapport om EU:s system för handel med utsläppsrätter som uppskattade att det 2013 fanns ett överskott på cirka 2 miljarder utsläppsrätter. Kommissionen föreslog att skjuta på auktioneringen av 900 miljoner utsläppsrätter från 2014-2016 till 2019-2020 för att på kort sikt hantera en del av överskottet (s.k. backloading). Kommissionen pekade också på att även mer långsiktiga strukturella åtgärder behövdes. Förslaget om ”backloading” antogs av rådet och Europaparlamentet i december 2013.

Den 27 mars 2013 presenterade kommissionen en grönbok om ett klimat- och energiramverk till 2030 med utgångspunkt i det gällande klimat- och energipaketet samt i beaktande av viktiga förändringar som inträffat sedan paketet beslutades, färdplanerna och det långsiktiga målet till 2050 (se 2012/13:FPM110).

Den 22 januari i år presenterade kommissionen ett paket där bland annat ett meddelande om ett ramverk för klimat- och energipolitiken för perioden från 2020 till 2030 och en stabilitetsreserv för EU:s system för handel med utsläppsrätter ingår. Frågan har eller kommer även att behandlas i flera av rådets konstellationer (Miljö, Konkurrenskraft, Energi, Ekofin) samt i Europeiska rådet.

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska föra en riktlinjedebatt om ramverket mot bakgrund av följande två frågor:

- 1) *Ramverkets balans mellan nödvändiga utsläppsminskningar som är i linje med de långsiktiga klimatmålen och flexibilitet för*

medlemsstaternas preferenser, särskilda omständigheter och kapacitet.

- 2) *Nästa steg för diskussionen om ramverket fram till 2030 med hänsyn till nödvändigheten att ge långsiktighet och säkerhet för investerare och för att förbereda de internationella klimatförhandlingarna, och vilka aspekter av det föreslagna ramverket där behov av ytterligare diskussion och definition föreligger t.ex. i relation till åtaganden på EU-, medlemsstat- och sektornivå.*

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar EU-kommissionens förslag på samlat ramverk för klimat- och energipolitiken för 2030, men anser att ambitionsnivån behöver höjas.

Regeringen ställer sig bakom EU-kommissionens förslag på 40 % utsläppsminskning inom EU förutsatt att detta bördefördelas mellan medlemsländerna på ett kostnadseffektivt sätt. Hur bördefördelningen sker får stor påverkan på varje medlemsstats andel av utsläppsminskningen. Regeringen kan därutöver tänka sig ytterligare 10 % utsläppsminskning i form av internationella krediter förutsatt att andra utvecklade länder tar sin del av bördan i de internationella förhandlingarna. Utsläppsmålet är överordnat förnybartmålet eftersom det viktigaste är att utsläppen minskar.

Regeringen stödjer ett mål på minst 27 % förnybart inom EU som inte bördefördelas mellan medlemsländer. I och med att detta mål inte bördefördelas blir de nationella målsättningarna mycket viktiga. Förnybartmålet ska uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. Regeringens syn på 27 % -målet kan komma att ses över i ljuset av kostnads- och teknikutveckling. Syftet med förnybartmålet är att fasa ut fossila bränslen.

Regeringen stödjer EU-kommissionens förslag att återkomma till energieffektivisering efter översynen av energieffektiviseringsdirektivet senare i år.

Regeringens ambition är att Europeiska rådet i mars tar ställning till inriktningen för EU:s långsiktiga klimat- och energipolitik så att industri och samhället i stort får långsiktiga förutsättningar samt ger EU tydlighet inför klimattoppmötet i september.

Regeringens övergripande ståndpunkt är att EU:s handelssystem för utsläppsrätter (EU ETS) ska utvecklas på ett sätt som säkerställer och

främjar dess roll i den europeiska klimatpolitiken. Dagens styrsignal inom EU ETS är för svag för att driva fram de investeringar som är nödvändiga. Regeringen välkomnar därför förslag till utveckling av EU ETS. Förslag som stärker EU ETS bör behandlas med prioritet.

Regeringen vill betona att ambitionsnivån för minskning av EU:s samlade utsläpp av växthusgaser är en avgörande faktor för hur handelssystemet fungerar. En hög ambitionsnivå för utsläppsminskningar för EU till 2030 är en grundförutsättning för att stärka handelssystemet. Regeringen granskar fortfarande kommissionens förslag på stabilitetsreserv.

Regeringen noterar att överskottet är fortsatt stort i EU ETS och att kommissionens förslag enbart avser tiden efter 2020. Regeringen vill därför även se konkreta förslag till utveckling av EU ETS innan 2020 för att stärka handelssystemet och dess prissignal, förslag som skulle kunna vara aktuella är en tidigare höjning av den linjära faktorn eller en annullering av utsläppsrätter s.k. set-aside.

För ytterligare information se RådsPM

7. Övriga frågor

a) Luftvårdspaketet

- Information från kommissionen

Luftvårdspaketet som kommissionen presenterade den 18 december 2013 består av fyra delar: ett handlingsprogram, ett förslag till ratificering av Göteborgsprotokollet samt två direktivförslag. Det ena direktivförslaget är en revidering av det så kallade takdirektivet om minskning av nationella utsläpp av luftföroreningarna, det andra ett nytt direktiv för att begränsa utsläpp till luft av vissa luftföroreningar från medelstora förbränningsanläggningar.

b) Översyn av referensdokumentet för bästa tillgängliga teknik för stora förbränningsanläggningar

- Information från den tjeckiska delegationen, med stöd från den polska och den estniska delegationen

Tjeckien med stöd av Polen och Estland har sänt in en inlägga om arbetet med ett s.k. BREF-dokument om stora förbränningsanläggningar. Ett BREF-dokument är ett tekniskt dokument som innehåller rekommendationer om bästa tillämpliga teknologi, BAT. I inlagan

framför Tjeckien synpunkter på processen för hur ett sådant dokument ska tas fram.

Kommissionen har i det aktuella fallet valt en process som kan leda till ett snabbare beslut genom att undergrupper arbetar med delförslag. Tjeckien framhåller emellertid att det under nästa fas av arbetet borde läggas mer vikt vid den bränslekvalitet som finns tillgänglig lokalt och vid behoven i fjärrvärmesystem. Tjeckien förordar därför starkt att kommissionen inrättar arbetsgrupper med uppgift att lösa ut de tekniska nyckelfrågorna under arbetet med BREF-dokumentet om stora förbränningsanläggningar.

c) Meddelande från kommissionen om EU:s strategi mot olaglig handel med vilda djur och växter

- Information från kommissionen

Strategin om olaglig handel med vilda djur och växter presenterades av kommissionen den 7 februari 2014 och innehåller en genomgång av vad EU gör i frågan idag i såväl globala insatser som inom EU. I slutsatserna sammanfattas var luckorna finns för ett effektivt arbete. Speciellt framhålls behovet av en effektiv kontroll av efterlevnaden av gällande regler samt att åtgärder mot organiserad brottslighet kräver medverkan av olika aktörer, särskilt med hänsyn till freds- och säkerhetsaspekter. Sammanfattningsvis konstateras att det saknas en heltäckande och samordnad strategi mot olaglig handel med vilda djur och växter som avser både utbuds- och efterfrågesidan och som omfattar alla berörda aktörer i olika politikområden. I meddelandet lanserar kommissionen ett öppet samråd för alla intressenter och aviserar en konferens den 10 april som avslutar samrådet och som handlar om det vidare arbetet med att formulera en heltäckande strategi för EU.

d) Läget i ratificeringen av Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod

- Information från kommissionen

Kommissionen presenterade den 6 november 2013 ett förslag om att EU ska ratificera den andra åtagandeperioden av Kyotoprotokollet. Förslaget innebär i korthet att ratificera EU:s åtagande om att minska utsläppen av växthusgaser med 20 % mellan 1990 och 2020. Förhandlingar om förslaget har påbörjats men förväntas bli intensiva under första halvåret 2014.

- e) **Rekommendation och meddelande från kommissionen om undersökning och utvinning av kolväten (såsom skiffergas) genom hydraulisk högvolymspräckning**
- Information från kommissionen

Kommissionen presenterade den 22 januari 2014 ett meddelande och en rekommendation om minimiprinciper för undersökning och utvinning av kolväten genom hydraulisk högvolymspräckning. Kommissionens rekommendation om minimiprinciper innebär inte att medlemstaterna är skyldiga att bedriva undersökning eller utvinning av kolväten.

Rekommendationen hindrar heller inte medlemsstaterna från att upprätthålla eller införa mer detaljerade åtgärder som överensstämmer med specifika nationella, regionala eller lokala förhållanden.

Rekommendationen till EU:s medlemsstater i fastställandet av minimiprinciper berör strategisk miljöbedömning, platsspecifik bedömning, rapportering av miljövariabler, information till allmänheten, isolering från geologiska formationer samt undvikande av onödiga utsläpp av gaser.